

Arhimandrit CLEOPA ILIE

DESPRE CREDINȚA ORTODOXĂ

TIPĂRITĂ CU BINECUVÎNTAREA PREA FERICITULUI PĂRINTE

I U S T I N

PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

EDIȚIA A DOUA REVIZUITĂ ȘI ADĂUGITĂ

EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

BUCUREȘTI – 1985

PREFAȚĂ

(la ediția a II-a)

Întâia ediție a cărții «Despre credința ortodoxă» a Prea Cuvioșiei Sale Părintele Arhimandrit Cleopa Ilie a avut o atât de mare căutare încât curând după apariția ei în 1981, s-a ivit trebuința unei a doua ediții, pentru a răspunde multelor cereri ale credincioșilor. Această a doua ediție apare îmbogățită cu unele noi teme ale credinței noastre înfățișate și întemeiate de Prea Cuvioșia Sa cu aceeași pricepere și putere convingătoare ca și cele înfățișate în prima ediție și reluată în ediția de față.

Așa cum am spus și în cuvintele înscrise pe coperta primei ediții, Prea Cuviosul autor luminează, convinge și cucerește pe cititori în lămurirea punctelor dreptei noastre credințe, atât prin întemeierea lor amănunțită pe textele Sfintei Scripturi, ale căror adevărate înțelesuri le pune în lumină, cât și prin graiul înțeleș de toți, în care le explică.

Prea Cuvioșia Sa se dovedește și în scris, ca și în grăirea vie către credincioșii care au fericirea să-l audă, același cunoscător temeinic al Sfintei Scripturi și fermecător maestru al cuvântului rămas credincios îndelungatei tradiții a graiului bisericesc al poporului nostru, cu totul deosebit, al grăirii către credincioși cu care este înzestrat Prea Cuvioșia Sa, și care, însoțit de o memorie a textelor Scripturii și ale sfinților părinți, cum nu se mai poate

întâlni la altcineva în răstimpul unei sau mai multor generații, dau Prea Cuvioșiei Sale puțința să vorbească ceasuri îndelungate în modul cel mai închegat, dar, în același timp, în mod zâmbitor și neobositor atât pentru Prea Cuvioșia Sa, cât și pentru auzitori. Abundența de dovezi din Scriptură și din sfinții părinți se revarsă ca o ploaie peste ascultători, încât nimeni nu mai poate găsi nici un temei pentru vreo părere opusă învățaturii de totdeauna a Bisericii.

Deși în cartea **Despre credința ortodoxă** nu mai e de față autorul care să spună lucrurile din ea și textele din sfinții părinți sunt mai puține, dându-se spațiul principal textelor din Scriptură, se simt în ea, totuși, cunoștințele rar întâlnite ale dreptei noastre credințe și modul ușor și fermecător de a se exprima, care e propriu Prea Cuvioșiei Sale și care incită pe cei ce-l ascultă când le vorbește cu viu grai.

Nu știu dacă s-a luat de cineva vreo măsură ca să se păstreze vreuna din vorbirile prietenești ale Prea Cuvioșiei Sale, extinse pe ore întregi, ca un monument de grai românesc încântător redând conținutul bogat al credinței noastre strămoșești, ca pe un rod plin de seva grădinilor moldovenești.

Dar, fie că se va păstra, fie nu în stare grăitoare imaginea acestui «Avă» unic al spiritualității românești, cartea P. C. Sale **Despre credința ortodoxă** va păstra, dacă nu chipul în stare grăitoare al personalității sale cu totul remarcabile, măcar o frântură din farmecul graiului său și un rezumat al uimitoarei sale cunoștințe a dreptei noastre credințe, întemeiată pe o rară și deosebit de subțire înțelegere a textelor Scripturii și ale sfinților părinți ai Bisericii.

Prea Cuvioșia Sa rămâne prin această carte un minunat martor viu și cunoscător al Tradiției creștine românești din zilele noastre.

Pr. Prof. Dr. D. STĂNILOAE

PREDOSLOVIE

Părintele Cleopa este unul dintre foarte puținii călugări cu o experiență duhovnicească totală.

Când l-am cunoscut eu, acum vreo treizeci de ani, într-un popas pe care-l făcusem la Sihăstria, blajinul avvă m-a petrecut o bună bucată de vreme pe drumul de pământ de pe Valea Secului, de-a lungul apei, povestindu-mi o seamă de întâmplări din viața sa și a obștii. Îl ascultam și-mi aduceam aminte de cazul unui medic care, trebuind să stea câțiva ani la închisoare, pentru o oarecare vină, s-a apucat să învețe acolo englezește după singura carte la îndemână, o Biblie. Redevenind liber, s-a prezentat în fața unei comisii pentru o calificare în limba engleză, despre care credea că-i va folosi în profesie. Membrii comisiei au rămas înmărmuriți: insul știa perfect englezește, dar vorbea limba lui Shakespeare! Povestind rar, dulce și sfătos, Părintele Cleopa părea rămas în urmă cu vreo două sute de ani. El vorbea ca în vechile tipărituri de la Neamț, în graiul Patericului, al Pidalionului și al Vieților Sfinților, aidoma lui Chesarie și Damaschin, iar întâmplările zilei căpătau o aură de vechime și legendă, vecină cu literatura. Aveam să pricep, ceva mai târziu, că-și petrecuse tinerețea păzind oile mănăstirii în cea mai smerită ascultare de aspirant la călugărie și că-și prețuia vremea citind cu nesaț, zi și noapte, nu numai Sfânta Scriptură, ci și orice carte de slovă veche pe care o putea găsi în biblioteca chinoviei sau cumpăra de la vreun gospodar din Vânători în schimbul oii de

scăzământ, scăpată de la lup. Precumpăneau scrierile sfinților părinți ai Răsăritului, cu tot adâncul lor de înțelepciune și contemplație. Format în singurătatea unei asemenea academii, prieten cu turma și cu Dumnezeu, novicele devenea de fapt, fără s-o știe, omul unei singure cărți, cel mai puternic posesor al unui intelect nealterat de erudiție, fișiere și aparate critice. Când a coborât la lume, printre vlădici și universitari, Părintele Cleopa vădea într-însul tot atâta teologie cât într-o diplomă cu sigilii.

Tot de la stână l-a luat soborul mănăstirii, într-o bună zi, să-l aducă devala și să-l așeze stareț în locul celui bătrân. Alesul a cerut atâta îngăduință cât să isprăvească o oaie de tuns și să-și schimbe opincile de cauciuc cu o pereche de bocanci. A stărețit cu mare iscusință, ani în șir, la o vreme când Sihăstria trecuse printr-o pulbere de sărăcie și flăcări.

Și-a făcut ucenici buni și i-a rânduit, după vrednicie și trebuințe, să ducă mai departe treburile obștii, până în ziua de azi, când chinovia cunoaște o înflorire gospodărească la măsura duhovnicilor de pisc.

Părintele Cleopa are vocația marilor însingurări și, poate, cu Sfinția Sa se încheie multiseculara tradiție a pustniciilor moldovene. Poartă în spate ani buni de retragere spirituală și cunoaște pe viu ce înseamnă să trăiești în peșteră, să te hrănești cu bureți și poame uscate, să te călăuzești iarna după urmele fiarelor și să birui asprimea gerului cu dogoarea rugăciunii celei fără de oprire. Aceasta însă nu l-a împiedicat să asculte pe maimarii săi, ierarhi ai Bisericii, Care l-au îndatorat să iasă la câmp deschis și să propovăduiască printre cei ce se poticnesc în credință. Vorbește bogat și cercetează Scripturile cu o memorie limpede și pururea fragedă. De atunci a mai citit încă multe cărți, pe slovă veche și nouă, studii, manuale și tratate de teologie, cunoaște problemele creștinului contemporan, graiul său s-a potrivit limbajului curent, dar nu prin sărăcire, ci prin adaus. Propovăduirea la nivelul credincioșilor mireni, ca și călătoria la

Locurile Sfinte, Grecia și Muntele Athos, i-au sporit experiența pastorală și s-ar părea că nu există o întrebare de credință la care să nu poată să răspundă. Cheia însă nu e doar în cunoaștere, ca la cei mai mulți dintre teologi, ci mai ales în trăire.

Cuvântul Părintelui Cleopa are autoritatea focului lăuntric. La chilia sa au venit lideri ai Mișcării Ecumenice, căutând limpeziri; părerile sale circulă în medii teologice europene. Inima însă i-a rămas în matca Bisericii străbune. Altfel, om ca toți oamenii.

Iată că Părintele Cleopa ne dăruiește și o carte. Am citit-o și am scris această predoslovie cu încredințarea că autorul se află la acea vârstă duhovnicească la care laudele nu-l mai pot tulbura. Am scris-o pentru cititorii acestui catehism ortodox, ca să știe că fiecăruia din fiecare pagină a fost nu numai gândit, ci și trăit, că, după spusa Apostolului, putem avea mulți învățători, dar nu mulți părinți. Fie ca prezența ei în mâinile preoților și credincioșilor noștri să aibă prețul izvorului și bucuria roadelor.

Arhim. B. V. ANANIA

